

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Skattekonsekvenser av fondverksamhet över gränserna

December 2010

Sammanfattning

I promemorian föreslås att en gränsöverskridande fusion av investeringsfonder inte ska leda till uttagsbeskattning av den överlåtande investeringsfonden. En gränsöverskridande fusion ska inte heller leda till inkomstbeskattning för andelsägarna. Om fusionsvederlag lämnas i pengar ska dock detta vederlag tas upp till beskattning. Är mottagaren begränsat skattskyldig ska vederlaget behandlas som utdelning enligt kupongskattelagen (1970:624).

Förvaltningsbolag ska vara skyldiga att lämna in en särskild självdeklaration för varje av bolaget förvaltat investeringsfond i Sverige. Kontrolluppgiftsskyldigheten vad gäller avyttring genom inlösen av fondandelar kompletteras så att skyldigheten även omfattar situationen när förvaltaren och investeringsfonden alternativt fondföretaget finns i olika länder. Även skyldigheten för fondbolag att lämna uppgift vid förvaltarregistrering av fondandelar ändras så att skyldigheten även omfattar förvaltningsbolag.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	4
1.1	Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	4
1.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	7
1.3	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	8
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	12
2	Inledning	15
2.1	Bakgrund	15
2.2	Allmänt om investeringsfonder	16
2.3	Förslagen från investeringsfundsutredningen	16
2.3.1	Gränsöverskridande fondförvaltning	17
2.3.2	Fusion och delning av investeringsfonder	17
2.4	Gällande skatteregler	18
3	Skattekonsekvenser vid en gränsöverskridande fusion	20
3.1	Ny begreppsbildning	20
3.2	Ansvar vid en gränsöverskridande fusion	20
3.3	Uttagsbeskattning	21
3.4	Beskattning på delägarnivå	22
4	Skyldigheten att lämna självdeklaration och kontrolluppgifter m.m.	24
5	Konsekvensanalys	25
6	Författningskommentar	25
6.1	Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	25
6.2	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	26
6.3	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	26
6.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	27

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 2 och 11 b §§ kupongskattelagen (1970:624)¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2010/11:18 Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag förstås med
avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 1 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551),
central värdepappersförvarare: företag som har auktorisation som central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
egen aktie: aktie som innehas av bolaget självt,
fondbolag: aktiebolag som driver fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,

förvaltningsbolag: ett utländskt företag som förvaltar en investeringsfond i Sverige,

förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt lagen om investeringsfonder förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 4 kap. 39 § aktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om investeringsfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även

1. återbetalning till aktieägarna vid minskning av aktiekapitalet eller reservfonden enligt 20 kap. 1 § första stycket 3 eller 35 § 3 aktiebolagslagen,

2. utskiftning vid bolagets likvidation enligt 25 kap. 38 § aktiebolagslagen,

3. utbetalning till aktieägare vid bolagets förvärv av egna aktier genom ett förvärvserbjudande som har riktats till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag,

4. utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 23 kap. 26 § aktiebolagslagen till den del vederlaget utgörs av annat

4. utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 23 kap. 26 § aktiebolagslagen till den del vederlaget utgörs av annat

¹ Promemorians förslag är förantlett av förslag lämnade i betänkandet Fondverksamhet över gränserna (SOU 2010:78). De hänvisningar i lagtexten som görs till olika bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder avser lydelse enligt betänkandet.

än aktier i det övertagande bolaget, än aktier i det övertagande bolaget,
och

5. utbetalning av delningsvederlag till aktieägare enligt 24 kap. 28 § aktiebolagslagen som avser

a) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 1 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än aktier i de övertagande bolagen, eller

b) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 2 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än ersättning som enligt 42 kap. 16 b § inkomstskattelagen (1999:1229) inte ska tas upp.

b) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 2 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än ersättning som enligt 42 kap. 16 b § inkomstskattelagen (1999:1229) inte ska tas upp, *och*

6. utbetalning av fusionsvederlag till andelsägare enligt 8 kap. 13 och 24 §§ lagen om investeringsfonder till den del vederlaget utgörs av annat än andelar i den övertagande fonden.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 b §²

Vid utdelning på andel i en investeringsfond ska fondbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Vid utdelning på andel i en investeringsfond ska fondbolaget eller förvaltningsbolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget, *förvaltningsbolaget* eller förvaltaren begär det, av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Det som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

² Senaste lydelse 2008:276

Av 1 kap. 1 § första stycket 14 lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på utdelning som lämnas efter den 30 juni 2011.

1.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 9 a § samt rubriken närmast före 12 kap. 9 a § skattebetalningslagen (1997:483)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

Ansvar vid sammanläggning eller delning av investeringsfonder

Ansvar vid fusion, gränsöverskridande fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

9 a §²

Om en investeringsfond har sammanlagts eller delats enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, övergår rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

Efter en fusion eller en delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 26, 28 och 29 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder övergår rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

Detsamma gäller vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om investeringsfonder och när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på fusioner, gränsöverskridande fusioner och delningar som har skett efter den 30 juni 2011.

¹ Promemorians förslag är föränlett av förslag lämnade i betänkandet Fondverksamhet över gränserna (SOU 2010:78). De hänvisningar i lagtexten som görs till olika bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder avser lydelse enligt betänkandet.

² Senaste lydelse 2004:63.

1.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 § samt rubrikerna närmast före 17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

Sammanläggning, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

Fusion, gränsöverskridande fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

15 §²

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 26, 28 och 29 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller vid en *gränsöverskridande fusion* enligt 8 kap. 17 § samma lag och när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. *Ersättning i pengar ska dock tas upp som intäkt det beskattningsår fusionen, gränsöverskridande fusionen eller delningen sker.*

Efter en *sammanläggning* eller delning anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Efter en *fusion, gränsöverskridande fusion* eller delning anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs i första och andra

¹ Lagen omtryckt 2008:803. Promemorians förslag är föranlett av förslag lämnade i betänkandet Fondverksamhet över gränserna (SOU 2010:78). De hänvisningar i lagtexten som görs till olika bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder avser lydelse enligt betänkandet.

² Senaste lydelse 2009:357.

styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)³, och respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

Bestämmelser om fonderna finns i 39 kap. 20 §.

39 kap.

Sammanläggning, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

Fusion, gränsöverskridande fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

20 §⁴

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till uttagsbeskattning enligt 22 kap. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 26, 28 och 29 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till uttagsbeskattning enligt 22 kap. Detsamma gäller *vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § samma lag* och när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.

Den eller de nya fonderna inträder i den eller de upphörda fondernas skattemässiga situation när det gäller tillgångarnas anskaffningsutgift och annat som påverkar en kapitalvinstberäkning.

Rätt att dra av och skyldighet att ta upp skatt som avser tiden före ombildningen övergår till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

³ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32–96 (Celex 32009L0065).

⁴ Senaste lydelse 2009:357.

48 kap.

Sammanläggning, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond.

Efter en *sammanläggning* eller delning anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs i första och andra styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), *senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG*, och som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska sam-

Fusion, gränsöverskridande fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder

18 §⁵

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 26, 28 och 29 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller vid en *gränsöverskridande fusion* enligt 8 kap. 17 § samma lag och när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. *Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen, gränsöverskridande fusionen eller delningen sker.*

Efter en *fusion, gränsöverskridande fusion* eller delning anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs i första och andra styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med *Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG* av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁶, och *respektive fond* hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om *fusionen*,

⁵ Senaste lydelse 2009:357.

⁶ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32–96 (Celex 32009L0065).

arbetsområdet om *samman-* *gränsöverskridande fusionen* eller
läggningen eller delningen har delningen har skett i enlighet med
skett i enlighet med lagstiftningen lagstiftningen i den berörda staten
i den berörda staten. *eller de berörda staterna.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på fusioner, gränsöverskridande fusioner och delningar som har skett efter den 30 juni 2011.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 §, 10 kap. 1, 3 och 4 §§, 15 kap. 7 § samt rubrikerna närmast före 10 kap. 1 § och 15 kap. 7 § lagen (2001:1227)¹ om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §²

Särskild självdeklaration ska lämnas av

1. aktiebolag och ekonomiska föreningar samt sådana stiftelser, andra liknande subjekt eller andra tillgångsmassor som enligt stiftelseförordnande eller motsvarande bestämmelse har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss släkts, vissa släkters eller bestämda fysiska personers ekonomiska intressen,

2. sådana ideella föreningar som avses i 7 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) och av sådana trossamfund som avses i 7 kap. 14 § den lagen, om intäkterna under beskattningsåret har överstigit grundavdraget enligt 63 kap. 11 § samma lag,

3. andra juridiska personer än sådana som avses i 1 och 2, med undantag av dödsbon, handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar, om intäkterna som den skattskyldige ska ta upp under beskattningsåret har uppgått till minst 100 kronor,

4. andra juridiska personer än dödsbon för vilka underlag för statlig fastighetsskatt, kommunal fastighetsavgift, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader ska fastställas,

5. fondbolag eller förvaringsinstitut för varje av bolaget eller institutet förvaltad investeringsfond, samt

5. fondbolag, *förvaltningsbolag* eller förvaringsinstitut för varje av bolaget eller institutet förvaltad investeringsfond, samt

6. ombudet för en sådan generalrepresentation som avses i 1 kap. 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige för skadeförsäkringsföretag som bedriver sin verksamhet genom representationen.

10 kap.

Andelar i en investeringsfond

Andelar i en investeringsfond eller ett fondföretag

1 §³

¹ Promemorians förslag är föranlett av förslag lämnade i betänkandet Fondverksamhet över gränserna (SOU 2010:78). De hänvisningar i lagtexten som görs till olika bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder avser lydelse enligt betänkandet.

² Senaste lydelse 2007:1409.

³ Senaste lydelse 2004:72.

Kontrolluppgift *skall* lämnas om avyttring av andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Kontrolluppgift *ska* lämnas om avyttring av andelar i en investeringsfond, *ett fondföretag som förvaltas av ett fondbolag* eller i ett sådant fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

3 §⁴

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen ska lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av *fonden* har övergått till ett förvaringsinstitut, av detta,

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller, om förvaltningen av *investeringsfonden eller fondföretaget* har övergått till ett *svenskt eller ett utländskt* förvaringsinstitut, av detta,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder *eller förvaltar en investeringsfond enligt 1 kap. 6 b § den lagen*, och

4. fondföretag som driver verksamhet här i landet enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om ett *förvaltningsbolag eller ett fondföretag* har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad ska i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

4 §⁵

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i en investeringsfond eller ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder *skall* lämnas av förvaltare, om andelarna är

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i en investeringsfond, *ett fondföretag som förvaltas av ett fondbolag* eller ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder

⁴ Senaste lydelse 2008:281.

⁵ Senaste lydelse 2007:559.

förvaltarregistrerade.

Om en andel i ett fondföretag inte är förvaltarregistrerad *skall* kontrolluppgift lämnas av värdepappersinstitut i de fall de medverkar vid avyttring av andelen.

ska lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

Om en andel i ett fondföretag inte är förvaltarregistrerad *ska* kontrolluppgift lämnas av värdepappersinstitut i de fall de medverkar vid avyttring av andelen.

15 kap.

Uppgiftsskyldighet vid registrering av andelar i investeringsfonder

Fondbolag som *skall* föra eller låta föra ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om investeringsfonder *skall*, då en förvaltare *skall* föras in i registret enligt 4 kap. 12 § *den* lagen, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en investeringsfond som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre *skall* vara införd i *registret*, *skall* den förvaltare som andelarna i investeringsfonden flyttas från lämna den nya förvaltaren eller fondbolaget uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Uppgiftsskyldighet vid registrering av andelar i investeringsfonder *eller fondföretag*

7 §⁶

Fondbolag *och förvaltningsbolag* som *ska* föra eller låta föra ett register *över andelsinnehavare i en investeringsfond ska*, då en förvaltare *ska* föras in i registret enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) *om investeringsfonder*, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en investeringsfond som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre *ska* vara införd i *ett register*, *ska* den förvaltare som andelarna i investeringsfonden flyttas från lämna den nya förvaltaren, fondbolaget *eller förvaltningsbolaget* uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas första gången vid 2012 års taxering.

⁶ Senaste lydelse 2004:72.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Våren 2009 antog Europaparlamentet och rådet ett nytt konsoliderat direktiv om fondföretag, s.k. UCITS (där ”UCITS” står för Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities)¹. Direktivet, som innehåller regler för fondföretag som riktar sig till allmänheten och kännetecknas av ett högt konsumentskydd, går under benämningen UCITS IV. Det nya direktivet ersätter ett äldre direktiv om fondföretag från 1985 (85/611/EEG). 1985 års direktiv har genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:46) om investeringsfonder. I lagen benämns de fonder som omfattas av direktivet värdepappersfonder. Övriga fonder benämns specialfonder. Flera regler i 1985 års direktiv har överförts till UCITS IV-direktivet och kvarstår oförändrade. Dessa regler är redan genomförda i lagen om investeringsfonder. Några av reglerna i 1985 års direktiv ändras genom UCITS IV-direktivet och på några områden introduceras helt nya regler.

I UCITS IV-direktivet har det införts regler om fusion mellan fondföretag, om s.k. master-feederstrukturer och om s.k. förvaltningsbolagspass. Reglerna om fusion syftar till att underlätta fusioner, inte minst mellan fondföretag i olika medlemsstater. Reglerna om master-feederstrukturer innebär att alla medel i ett fondföretag (”feederfondföretaget”) får placeras i ett annat fondföretag (”masterfondföretaget”). Förvaltningsbolagspasset innebär att ett förvaltningsbolag får förvalta fondföretag som är registrerade i andra medlemsstater än förvaltningsbolagets hemmedlemsstat. Övriga ändringar i förhållande till 1985 års direktiv rör framför allt reglerna om information till investerare och det förfarande som krävs för att marknadsföra fondföretag i andra medlemsstater än där fondföretaget är etablerat. De nationella lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa reglerna i direktivet ska antas och offentliggöras senast den 1 juli 2011. Investeringsfundsutredningen (Fi 2009:09) som har haft uppdraget att infoga direktivet i svensk rätt (dir. 2009:94) lämnade i oktober 2010 betänkandet *Fondverksamhet över gränserna*, SOU 2010:78, med förslag till hur UCITS IV ska implementeras i svensk rätt, se avsnitt 2.3. De förslag som lämnas i denna promemoria bygger på att utredningens förslag blir gällande lag den 1 juli 2011.

UCITS IV-direktivet kommer att innebära ytterligare ökade möjligheter till rörlighet på den inre marknaden, bl.a. genom reglerna om gränsöverskridande fusion och förvaltningsbolagspass. Möjlighet öppnas att genom fusion ”flytta” en svensk värdepappersfond till ett annat land. Vidare öppnas möjlighet att registrera fondföretag i andra EES-stater utan att etablera förvaltningsbolag där.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), EUT L 302, 17.11.2009, s. 32–96 (Celex 32009L0065).

2.2 Allmänt om investeringsfonder

Regler om svenska investeringsfonder finns i lagen (2004:46) om investeringsfonder, här förkortad LIF. I 1 kap. 1 § första stycket finns i punkterna 1–21 ett antal definitioner av begrepp som används i lagen. Några större förändringar här har inte föreslagits av investeringsfundsutredningen.

Av punkt 7 framgår att med *fondbolag* avses ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet. Med *fondverksamhet* avses enligt punkt 10 förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder. Enligt punkt 14 avses med *förvaringsinstitut* en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar investeringsfondens tillgångar och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden. Av punkt 15 framgår att en *investeringsfond* antingen är en värdepappersfond eller en specialfond. En *värdepappersfond* är enligt punkt 20 en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. LIF. Motsvarande bestämmelse i punkt 18 stadgar att en *specialfond* är en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap. LIF.

Motsvarande regler om värdepappersfonder i andra länder inom EU är utformade på motsvarande sätt. Specialfonder, ibland kallade ”nationella fonder”, är fonder med regler som i olika hänseenden avviker från dem om värdepappersfonder och de är olika utformade i olika länder.

Med ett *förvaltningsbolag* avses enligt punkt 12 ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag. Med ett *fondföretag* avses enligt punkt 8 i samma paragraf ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket LIF eller 6 kap. 2 § andra stycket LIF med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare som tillämpar principen om riskspridning och vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar.

2.3 Förslagen från investeringsfundsutredningen

Investeringsfundsutredningen har haft som huvuduppgift att analysera vilka ändringar som krävs i nuvarande svenska reglering för att genomföra UCITS IV-direktivet. Utredningen har också haft att ta ställning till om det till följd av de lagändringar som krävs för att genomföra direktivet bör göras andra ändringar i lagstiftningen om investeringsfonder, bl.a. när det gäller ändring av fondbestämmelser och bestämmelser om specialfonder. Utredningen har inte haft i uppdrag att bedöma om ändringar av skattelagstiftningen behövs eller lämna förslag om ändringar i skattelagstiftningen.

Nedan följer en kort redogörelse av utredningens förslag som kan vara av intresse från ett skatterättsligt perspektiv.

2.3.1 Gränsöverskridande fondförvaltning

I UCITS IV-direktivet har kravet att ett fondföretag måste förvaltas av ett förvaltningsbolag som är etablerat i samma land som fondföretaget tagits bort. Genom de nya reglerna i UCITS IV-direktivet införs ett utvidgat förvaltningsbolagspass som täcker all verksamhet som bolagen i sina respektive hemländer har tillstånd till.

Utredningen föreslår att ett fondbolag som avser att förvalta ett fondföretag som omfattas av UCITS IV-direktivet ska lämna särskilda uppgifter som rör den verksamheten i en underrättelse till Finansinspektionen. Fondbolag som förvaltar fondföretag ska följa svenska bestämmelser hänförliga till organisatoriska krav, sundhetskrav, riskhantering m.m.

Förvaltningsbolag som har tillstånd enligt UCITS IV-direktivet ska få förvalta en värdepappersfond, om bolaget i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag av motsvarande typ. Värdepappersfonden ska auktoriseras av Finansinspektionen i Sverige och förvaltningen av fonden lyder under lagen (2004:46) om investeringsfonder. Om bolaget driver verksamhet från filial i Sverige ska det också följa svenska föreskrifter innehållande s.k. uppföranderegler.

2.3.2 Fusion och delning av investeringsfonder

Investeringsfundsutredningen föreslår att bestämmelserna i lagen om investeringsfonder i huvudsak ska vara desamma för både inhemska och gränsöverskridande fusioner. Som inhemsk fusion avses sammanläggning av två svenska värdepappersfonder där ingen av fonderna är anmäld i ett annat land samt sammanläggning av två svenska värdepappersfonder där en av fonderna är anmäld i ett annat EES-land. En gränsöverskridande fusion kan vara en fusion mellan en värdepappersfond och ett fondföretag som omfattas av UCITS IV-direktivet. En gränsöverskridande fusion kan även vara en fusion mellan två värdepappersfonder som bildar ett nytt sådant fondföretag i ett annat EES-land.

Finansinspektionen ska även i fortsättningen endast kunna godkänna fusioner av typerna kombination och absorption. Fusion ska kunna ske av fonder eller fondföretag som inte har samma fondförvaltare. Vid en gränsöverskridande fusion ska fusionen även kunna ske mellan fonder av organisatoriskt olika slag (dvs. mellan en kontraktsrättslig fond och ett associationsrättsligt fondföretag).

Utredningen föreslår även att ett fondbolag ska, efter tillstånd från Finansinspektionen, kunna dela en investeringsfond i två eller flera delar. De nybildade fonderna ska inte behöva ha samma karaktär som den ursprungliga fonden och kan alltså få den ursprungliga fondens fondbestämmelser ändrade.

Utredningen föreslår vidare att bestämmelserna om inhemska fusioner för värdepappersfonder även ska gälla för specialfonder. Tillstånd ska få ges till en fusion mellan en specialfond och en värdepappersfond om värdepappersfonden blir den övertagande fonden.

2.4 Gällande skatteregler

Enligt gällande svenska regler utgör investeringsfonder egna skattesubjekt. Det betyder, vad gäller svenska fonder, att dessa som sådana är skattskyldiga för inkomst av de tillgångar som ingår i fonden. I 39 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229, IL) finns särskilda regler för beräkning av inkomst av en svensk investeringsfond, dvs. en i Sverige registrerad investeringsfond. Fonden ska enligt dessa regler inte ta upp kapitalvinster på delägarätter (aktier och aktierelaterade finansiella instrument) och på motsvarande sätt får kapitalförluster på delägarätter inte dras av. Detta för att fonden ska kunna avyttra värdepapper och investera vinsten i nya värdepapper utan skattekonsekvenser. Den förmån som ett indirekt ägande genom fond därigenom får framför direkt ägande är tänkt att elimineras genom att en schablonmässigt beräknad intäkt läggs till grund för beskattningen av fonden. Som intäkt tas upp ett belopp som för helt år motsvarar 1,5 procent av värdet på fondens delägarätter vid årets ingång. Vanliga regler om inkomstberäkning gäller i övrigt. Det innebär bl.a. att löpande kapitalavkastning och räntor ska tas upp som intäkt av näringsverksamhet medan förvaltningskostnader och räntor ska dras av. Utdelning som fonden mottar är skattepliktig och utdelning som fonden lämnar ska dras av som kostnad. En utländsk investeringsfond, dvs. en investeringsfond som inte är registrerad i Sverige, är enligt 6 kap. 16 a § IL endast skattskyldig för inkomst av fastighet i Sverige och tillgångar som är hänförliga till det fasta driftstället i Sverige och som ingår i fonden. För andelsägare i en investeringsfond, svensk eller utländsk, kan skattekonsekvenser uppstå dels vid utdelning från fonden, dels vid försäljning av fondandelar.

Som en konsekvens av att investeringsfonder i den svenska lagstiftningen behandlas som egna skattesubjekt lämnar en svensk investeringsfond normalt utdelning motsvarande det skattepliktiga överskottet. Genom utdelningen undviks skatt på fonden. Eftersom fondandelsägarna är skattskyldiga för erhållen utdelning innebär förfarandet emellertid för fysiska personer att endast 70 procent av utdelningen kan återinvesteras i fonden efter skatt. Inom EU förekommer det i flertalet medlemsländer att investeringsfonder inte beskattas. Det saknas därmed anledning för sådana fonder att av skatteskal ge utdelning till andelsägarna. Det innebär i sin tur att 100 procent av vinsten kan återinvesteras i fonden. De svenska skattereglerna rörande investeringsfonder anses i detta avseende vara internationellt ofördelaktiga eftersom svenska investeringsfonder i normalfallet endast kan återinvestera 70 procent av vinsten. Det är i dag vanligt förekommande att svenska företag startar förvaltningsbolag och fonder utomlands, även om fonderna enbart är avsedda för försäljning i Sverige.

Under senare år har andelen utlandsregistrerade fonder på den svenska marknaden ökat stort.

De möjligheter till bl.a. gränsöverskridande fusioner som införs genom UCITS IV kan innebära att de svenska fonderna kommer att lämna Sverige när direktivet träder i kraft. Med anledning av detta fick en utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna för att överföra beskattningen av investeringsfonder till delägarnivå samt lämna förslag till de lagändringar som krävs för en sådan överföring. Fondskatteutredningen lämnade i januari 2010 ett förslag med denna innebörd.

I 2011 års budgetproposition (prop. 2010/11:1) aviserar regeringen att beskattningen av investeringsfonder ska upphöra fr.o.m. den 1 januari 2012.

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder

I 39 kap. 20 § IL regleras att sammanläggning eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1 § lag (2004:46) om investeringsfonder inte ska leda till uttagsbeskattning enligt 22 kap. IL. Vid en ombildning ska den eller de nya fonderna inträda i den eller de upphörda fondernas skattemässiga situation när det gäller tillgångarnas anskaffningsutgift och annat som påverkar kapitalvinstberäkningen. Skattemässig kontinuitet ska alltså gälla vid ombildningen. I 39 kap. 20 § tredje stycket IL regleras också att rätt att dra av och skyldighet att ta upp skatt som avser tiden före ombildningen övergår till den eller de nybildade fonderna.

Av 12 kap. 9 a § skattebetalningslagen (1997:483) framgår att vid en sammanläggning eller delning av investeringsfonder så övergår rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

Sammanläggning eller delning av investeringsfonder leder inte heller till att någon beskattning utlöses (17 kap. 15 § och 48 kap. 18 § IL) på delägarnivå. Vid sammanläggning kommer det ursprungliga omkostnadsbeloppet att utgöra anskaffningsutgift för de nya fondandelarna. Vid delning ska det gamla omkostnadsbeloppet delas upp på de nya fondandelarna i proportion till de nya fondernas värde vid delningstillfället. Bestämmelsen i 48 kap. 18 § IL omfattar sedan Regeringsrättens avgörande i RÅ 2006 ref. 38 även sammanläggningar och delningar av två utländska investeringsfonder som omfattas av UCITS (prop. 2007/08:12).

För att kapitalvinstbeskattning ska underlätas krävs att sammanläggningen eller delningen skett i enlighet med nu gällande bestämmelserna i 8 kap. 1 § lagen om investeringsfonder. För att sammanläggning av investeringsfonder ska kunna ske, krävs att tillstånd till sammanläggningen lämnats av Finansinspektionen. Tillstånd till en sammanläggning ska lämnas om (1) åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen, (2) de fonder som ska läggas samman har placeringsinriktning och fondbestämmelser som är likartade samt (3) sammanläggningen inte är olämplig från allmän synpunkt. I paragrafen finns också motsvarande bestämmelser avseende delning av

investeringsfonder. Av 44 kap. 2 § IL framgår att vad som sägs om kapitalvinster i bland annat 48 kap. IL, på motsvarande sätt gäller för kapitalförluster. Därav följer således att en förlust som uppkommer vid en sammanläggning eller delning av investeringsfonder som uppfyller kraven i lagen om investeringsfonder, inte får dras av.

3 Skattekonsekvenser vid en gränsöverskridande fusion

3.1 Ny begreppsbildning

Promemorians förslag: Sammanläggning av investeringsfonder ska i skattelagstiftningen i stället benämnas fusion av investeringsfonder.

Skälen för promemorians förslag: I dag används i skattelagstiftningen samma benämning som i lagen (2004:46) om investeringsfonder, dvs. *sammanläggning av investeringsfonder*. När UCITS IV implementeras i svensk rätt kommer det nuvarande begreppet att utmönstras och ersättas med *fusion av investeringsfonder*. Motsvarande ändring bör ske i skattelagstiftningen. Det nya begreppet ”fusion” kommer genomgående att användas i denna promemoria även när dagens regler beskrivs.

Förslaget föranleder ändringar i skattebetalningslagen (1997:483), inkomstskattelagen (1999:1229) och i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

3.2 Ansvar vid en gränsöverskridande fusion

Promemorians förslag: Vid en gränsöverskridande fusion eller en ombildning av en specialfond till en värdepappersfond ska rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen övergå till den eller de nybildade fonderna.

Skälen för promemorians förslag: Efter en fusion eller en delning av investeringsfonder övergår enligt 12 kap. 9 a § skattebetalningslagen (1997:483, SBL) rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen.

Gränsöverskridande fusioner kommer att bli möjliga fr.o.m. den 1 juli 2011. Den 1 juli 2009 infördes regler som möjliggjorde ombildningar av specialfonder till värdepappersfonder (se prop. 2008/09:155 s. 113–115). De regler som i dag tillämpas i fråga om ansvar vid en fusion eller en delning ska även tillämpas vid en gränsöverskridande fusion eller en ombildning av specialfond till en värdepappersfond.

Förslaget föranleder ändring i 12 kap. 9 a § SBL.

3.3 Uttagsbeskattning

Promemorians förslag: En gränsöverskridande fusion av investeringsfonder bör inte leda till uttagsbeskattning av den överlåtande investeringsfonden.

Skälen för promemorians förslag: Om ett uttag görs av en tillgång ur näringsverksamheten så ska uttaget enligt 22 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229, IL) behandlas som om tillgången avyttras mot en ersättning som motsvarar marknadsvärdet. Som uttag räknas också att en näringsverksamhet upphör, att skattskyldigheten för inkomsten för en näringsverksamhet helt eller delvis upphör eller att tillgångar förs över från en del av en näringsverksamhet till en annan om den senare delen men inte den förra är undantagen från beskattning i Sverige på grund av ett skatteavtal.

Om en fusion sker av två investeringsfonder anses delägarna ha tagit ut tillgångarna ur den överlåtande fonden och därefter satt in tillgångarna i den övertagande fonden. Reglerna om uttagsbeskattning i 22 kap. IL blir då tillämpliga. När det blev möjligt för nationella fonder att fusioneras (se prop. 1992/93:206) infördes ett undantag från reglerna om uttagsbeskattning. En fusion mellan två eller flera fonder skulle inte medföra uttagsbeskattning av fonden (a prop. s. 26).

I och med att det fr.o.m. den 1 juli 2011 ska bli möjligt med gränsöverskridande fusioner måste ställning tas till om dessa fusioner ska omfattas av det i dag gällande undantaget vad gäller fusioner mellan två svenska fonder.

Investeringsfonder i Sverige beskattas enligt de vanliga reglerna för juridiska personer i inkomstslaget näringsverksamhet, men med vissa undantag. Kapitalvinster och kapitalförluster på delägarätter ska inte tas upp respektive dras av. I stället ska ett belopp som för ett helt år motsvarar 1,5 procent av värdet på ägda delägarätter vid beskattningsårets ingång tas upp till beskattning. För annan avkastning (utdelning, ränta, kapitalvinster på fordringsrätter m.m.) gäller beskattning enligt de vanliga reglerna i inkomstslaget näringsverksamhet. Utdelning som fonden lämnar till andelsägarna får dras av.

Uttagsbeskattning vid en utflyttning från Sverige skulle innebära att en intäkt, motsvarande den tänkta kapitalvinst som hade uppkommit om hela fondens innehav avyttras, ska tas upp till beskattning. Men eftersom kapitalvinster på delägarätter inte är skattepliktiga kan inte dessa tillgångar uttagsbeskattas. Det innebär att det är endast avkastning som fondens innehav av fordringsrätter som skulle kunna uttagsbeskattas vid en utflyttning från Sverige.

Syftet med uttagsbeskattning är att upprätthålla beskattningen genom att säkerställa att obeskatade värden i en näringsverksamhet inte utan beskattning ska kunna föras ut ur näringsverksamheten. Detta skulle kunna ske genom att tillgångarna i en svensk investeringsfond överförs till en utländsk fond genom fusion.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2011 bedömt att skatten för investeringsfonder bör slopas. I stället bör den som är delägare i en investeringsfond, svensk eller utländsk, beskattas utifrån värdet på de

ägda fondandelarna. Det kommande förslaget bör enligt budgetpropositionen träda i kraft den 1 januari 2012. Det kan således endast bli aktuellt med uttagsbeskattning för gränsöverskridande fusioner under andra halvan av år 2011. Vidare kan konstateras att om skatten för investeringsfonder slopas finns det inte något skatteincitament att flytta en svensk fond utomlands. Syftet med uttagsbeskattning är som tidigare nämnt att upprätthålla företagsbeskattningen genom att säkerställa att obeskattade värden i en näringsverksamhet inte utan beskattning ska kunna föras ut ur näringsverksamheten. Om beskattningen av investeringsfonderna ersätts med ett ökat skatteuttag på delägarnivå beräknat utifrån värdet på de ägda fondandelarna kommer Sverige att fortsätta att beskatta värdeökningar i investeringsfonder efter den 1 januari 2012. Under dessa förutsättningar kan det således ifrågasättas om det är lämpligt, och om finns ett behov av, att vidmakthålla en uttagsbeskattning för gränsöverskridande fusioner som sker under andra halvan av år 2011. En gränsöverskridande fusion bör därför, i likhet med en nationell fusion, inte leda till någon uttagsbeskattning av den överlåtande fonden.

Förslaget föranleder ändring i 39 kap. 20 § IL.

3.4 Beskattning på delägarnivå

Promemorians förslag: En gränsöverskridande fusion ska inte leda till inkomstbeskattning för andelsägarna. Om fusionsvederlag lämnas i pengar ska dock detta vederlag tas upp som kapitalvinst eller om andelarna utgör lagertillgångar, som intäkt. Är mottagaren begränsat skattskyldig ska vederlaget behandlas som utdelning enligt kupongskattelagen (1970:624).

Om andelarna utgör lagertillgångar ska skattefriheten även omfatta fusioner, gränsöverskridande fusioner eller delningar av sådana utländska investeringsfonder som bildats enligt det så kallade UCITS-direktivet under förutsättning att respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Fusionen, gränsöverskridande fusionen eller delningen ska ha skett i enlighet med lagstiftningen i den stat där fonden har hemvist.

Skälen för promemorians förslag: Kapitalvinst som uppkommer vid fusion eller delning av investeringsfonder ska enligt 48 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229, IL) inte tas upp till beskattning hos delägarna. Motsvarande regler finns i 17 kap. 15 § IL om andelarna utgör lagertillgångar. Vid fusion kommer det ursprungliga omkostnadsbeloppet att utgöra anskaffningsutgift för de nya fondandelarna. Fråga uppkommer om motsvarande förhållande ska gälla vid en gränsöverskridande fusion. Vid en gränsöverskridande fusion kommer i likhet med en nationell fusion delägarna att få andelar i en ny fond som fusionsvederlag. Det torde inte finnas något kontrollskäl eller något annat skäl till att inte tillämpa samma undantag som i dag gäller för andelsägare vid en nationell fusion. En regel bör därför införas som innebär att en

gränsöverskridande fusion inte ska leda till inkomstbeskattning för andelsägarna.

Med anledning av Regeringsrättens avgörande i RÅ 2006 ref. 38 ändrades den 1 januari 2008 lydelsen av 48 kap. 18 § IL med innebörden att sammanläggningar och delningar av två utländska investeringsfonder som omfattas av UCITS under vissa förutsättningar ska omfattas av bestämmelsen (prop. 2007/08:12). 48 kap. 18 § IL omfattar endast kapitaltillgångar. En motsvarande ändring bör göras i 17 kap. 15 § IL (lagertillgångar).

Fusionsvederlag som lämnas i pengar

När UCITS IV implementeras i svensk rätt kommer det att bli möjligt att ge kontantvederlag vid såväl nationella som gränsöverskridande fusioner. Ett sådant vederlag får motsvara högst tio procent av andelarnas fondandelsvärde i den överlåtande fonden (de i SOU 2010:78 föreslagna 8 kap. 2, 13 och 24 §§ lagen [2004:46] om investeringsfonder). Vid andelsbyten enligt 48 a kap. IL, som bl.a. innefattar fusioner mellan aktiebolag, är det i dag möjligt att lämna kontantvederlag. Enligt 48 a kap. 9 § IL ska sådan ersättning tas upp som kapitalvinst. Ersättningen ska tas upp utan något avdrag för anskaffningsutgift. Avdrag får i stället göras när de erhållna aktierna avyttras (se prop. 2005/06:39 s. 27 f.).

Det finns inte något skäl till att tillämpa någon annan ordning vad gäller fusioner och gränsöverskridande fusioner av investeringsfonder. Om en andelsägare erhåller ett kontantvederlag vid en fusion eller en gränsöverskridande fusion där fondandelarna utgör kapitaltillgångar ska denna ersättning tas upp som kapitalvinst. Det innebär att ersättningen ska tas upp utan något avdrag för anskaffningsutgift och avdrag får i stället göras när de erhållna fondandelarna avyttras. Även beträffande lagertillgångar bör det uttryckligen föreskrivas att ersättning i pengar ska tas om upp som intäkt. Inom ramen för den vanliga lagervärderingen vid beskattningsårets slut kan det bli aktuellt att dra av en eventuell värdenedgång på grund av kontantvederlaget.

I likhet med vad som gäller för kontantvederlag vid en fusion av aktiebolag ska ett kontantvederlag som erhålls vid en fusion eller gränsöverskridande fusion av investeringsfonder behandlas som utdelning om den som erhåller ersättningen är begränsat skattskyldig. Kupongskatt ska därmed betalas på kontantvederlag som lämnas till begränsat skattskyldiga.

Förslagen föranleder ändring i 17 kap. 15 § och 48 kap. 18 § IL och 2 § kupongskattelagen (1970:624).

4 Skyldigheten att lämna självdeklaration och kontrolluppgifter m.m.

Promemorians förslag: Förvaltningsbolag ska vara skyldiga att lämna in en särskild självdeklaration för varje av bolaget förvaltda investeringsfond i Sverige.

Kontrolluppgiftsskyldigheten vad gäller avyttring genom inlösen av fondandelar kompletteras så att skyldigheten även omfattar situationen när förvaltaren och investeringsfonden alternativt fondföretaget finns i olika länder. Även skyldigheten för fondbolag att lämna uppgift vid förvaltarregistrering av fondandelar ändras så att skyldigheten även omfattar förvaltningsbolag.

Ansvar att innehålla kupongskatt och lämna vissa uppgifter till Skatteverket anpassas så att även gränsöverskridande förhållanden omfattas.

Skälen för promemorians förslag: De svenska investeringsfonderna är kontraktuella, vilket innebär att de inte civilrättsligt utgör juridiska personer. Investeringsfonder utgör dock skattesubjekt och tillämpar de skatteregler som gäller för juridiska personer (2 kap. 3 § andra stycket inkomstskattelagen [1999:1229]). I och med att fonderna är kontraktuella ligger skyldigheten att lämna självdeklaration antingen på det förvaltande fondbolaget eller på förvaringsinstitutet (2 kap. 7 § lagen [2001:1227] om självdeklarationer och kontrolluppgifter, LSK). När UCITS IV implementeras i svensk rätt kommer vissa investeringsfonder till skillnad mot i dag att kunna förvaltas av ett förvaltningsbolag. Vid ett sådant förhållande måste deklarationsskyldigheten åläggas förvaltningsbolaget.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2011 aviserat att beskattningen av investeringsfonderna bör avskaffas. En sådant förslag ska i så fall träda i kraft den 1 januari 2012. Om detta införs kommer deklarationsskyldigheten i så fall att avskaffas.

Vid avyttring av andelar i investeringsfonder och fondföretag genom inlösen ska kontrolluppgift lämnas till Skatteverket. Kontrolluppgiftsskyldigheten bör kompletteras så att skyldigheten även omfattar situationen när förvaltaren och investeringsfonden alternativt fondföretaget finns i olika länder. Även skyldigheten för fondbolag att lämna uppgift vid förvaltarregistrering av fondandelar ändras så att skyldigheten omfattar förvaltningsbolag.

Ansvar att lämna uppgifter vad gäller kupongskatt anpassas så att även gränsöverskridande förhållanden omfattas. Det innebär bl.a. att förvaltningsbolag ansvarar för att kupongskatt innehålls om utdelning lämnas av en av bolaget förvaltda investeringsfond.

Förslaget föranleder ändringar i 2 kap. 7 §, 10 kap. 1, 3 och 5 §§, 15 kap. 7 § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter samt i 11 b § kupongskattelagen.

5 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Genom förslagen i promemorian behandlas bl.a. gränsöverskridande fusioner mellan investeringsfonder i förhållande till nationella fusioner av investeringsfonder i skattehänseende. Förvaltning av investeringsfonder över gränserna möjliggörs. Förslagen förväntas inte ha några offentligfinansiella effekter.

Konsekvenser för Skatteverket

Skyldigheten att lämna självdeklaration och skyldigheten att lämna kontrolluppgifter vad gäller avyttring av andelar i investeringsfonder och fondföretag anpassas till att förvaltningen av en investeringsfond inte längre behöver finnas i fondens hemland. En motsvarande anpassning görs vad gäller kupongskatt. Förslagen förväntas inte leda till några merkostnader för Skatteverket.

Konsekvenser för företagen

Förslagen i promemorian innebär bl.a. att gränsöverskridande fusioner möjliggörs utan skattekonsekvenser. Förslagen innebär inte någon ytterligare deklarationsplikt eller någon utökning vad gäller skyldigheten att innehålla skatt eller lämna kontrolluppgift, utan endast en förändring vad gäller vem som ska deklarerat inkomsterna respektive vem som ska innehålla kupongskatt eller lämna kontrolluppgift.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

2 §

I första stycket har en definition av *förvaltningsbolag* lagts till. Definitionen är densamma som i 1 kap. 1 § 12 lagen (2004:46) om investeringsfonder. I den *nya punkten 6* i andra stycket framgår att kupongskatt ska utgå om fusionsvederlag utgår i form av kontanter.

11 b §

I och med ändringen regleras vem som har ansvaret för att innehålla kupongskatt och lämna uppgifter till Skatteverket vid en gränsöverskridande situation.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på utdelning som lämnas efter den 30 juni 2011.

6.2 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

12 kap.

9 a §

Paragrafen reglerar i dag ansvar när det gäller skatt vid fusion, delning och annan ombildning av investeringsfonder. Genom ändringen omfattas även gränsöverskridande fusioner och ombildning av specialfonder till värdepappersfonder av paragrafen. Att nu även ombildningar omfattas av paragrafen är en följd av att sådana ombildningar numera är möjliga, se prop. 2008/09:155. Motsvarande ändringar har tidigare gjorts i 17 kap. 15 §, 39 kap. 20 § och 48 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229). Slutligen görs vissa följdändringar med anledning av implementeringen av UCITS IV.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringen träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på fusioner, gränsöverskridande fusioner och delningar som har skett efter den 30 juni 2011.

6.3 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

17 kap.

15 §

Bestämmelserna i paragrafen innebär i dag att fusion och delning av investeringsfonder inte leder till någon omedelbar beskattning för andelsägaren. I stället fördelas det sammanlagda anskaffningsvärdet på de nya andelarna. Genom ändringarna i *första och andra styckena* omfattas även gränsöverskridande fusioner av bestämmelserna i paragrafen. Vidare regleras att om fusionsvederlag lämnas i pengar så ska detta vederlag tas upp som intäkt.

Av det nya *tredje stycket* framgår att skattefrihet enligt paragrafen även omfattar fusioner, gränsöverskridande fusioner eller delningar av sådana utländska investeringsfonder som bildats enligt det så kallade UCITS-direktivet och respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Fusionen, gränsöverskridande fusionen eller delningen ska ha skett i enlighet med lagstiftningen i den stat där fonden har hemvist. Med gränsöverskridande fusion avses i detta stycke en motsvarande gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen (2004:46) om investeringsfonder. Ändringen i tredje stycket är föranledd av en motsvarande ändring som tidigare har gjorts i 48 kap. 18 § avseende fondandelar som utgör kapitaltillgångar (prop. 2007/08:12). Motsvarande regler bör gälla även för andelar som utgör lagertillgångar.

39 kap.

20 §

Bestämmelserna i paragrafen innebär i dag att skattemässigt kontinuitet råder vid fusion eller delning av investeringsfonder. Genom ändringarna i *första stycket* omfattas även gränsöverskridande fusioner av bestämmelserna i paragrafen.

48 kap.

18 §

Bestämmelserna i paragrafen innebär i dag att fusion och delning av investeringsfonder inte leder till någon omedelbar beskattning för andelsägaren. I stället fördelas det sammanlagda omkostnadsbeloppet på de nya andelarna. Genom ändringarna i paragrafen omfattas även gränsöverskridande fusioner av bestämmelserna i paragrafen. Med gränsöverskridande fusion i tredje stycket avses en motsvarande gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen (2004:46) om investeringsfonder. Vidare regleras att om fusionsvederlag lämnas i pengar så ska detta vederlag tas upp som kapitalvinst.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas på fusioner, gränsöverskridande fusioner och delningar som har skett efter den 30 juni 2011.

6.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

2 kap.

7 §

Paragrafen reglerar skyldigheten att lämna särskild självdeklaration. Genom ändringen i *punkten 5* är förvaltningsbolag skyldiga att lämna in självdeklaration för varje av bolaget förvaltat investeringsfond i Sverige. Med fondbolag och förvaltningsbolag avses detsamma som i lagen (2004:46) om investeringsfonder.

10 kap.

1 §

Paragrafen reglerar när kontrolluppgift ska lämnas vid avyttring av andelar i investeringsfonder och fondföretag. Genom ändringen omfattas även avyttring av andelar i fondföretag som förvaltas av ett fondbolag.

3 §

Paragrafen reglerar vem som är skyldig att lämna kontrolluppgift till Skatteverket vid avyttring av andelar i investeringsfonder eller fondföretag genom inlösen. Syftet med ändringarna i paragrafen är att reglera kontrolluppgiftsskyldigheten vid de gränsöverskridande förhållanden som kan uppkomma efter implementeringen av UCITS IV.

4 §

Paragrafen reglerar vem som är skyldig att lämna kontrolluppgift till Skatteverket när fråga är om annan avyttring än inlösen. Genom ändringen omfattas även fondföretag som förvaltas av ett fondbolag.

15 kap.

7 §

Genom bestämmelserna i paragrafen möjliggörs att kontrolluppgift kan lämnas om kapitalvinst/förlust även när fondandelarna är eller har varit förvaltarregistrerade. Genom ändringarna i paragrafen omfattas även situationen då ett förvaltningsbolag förvaltar en investeringsfond.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas första gången vid 2012 års taxering.